

107469 - Voordat de school een leerling verwijderd, moet zij onderzoek gedaan hebben en onderbouwen dat zij niet de nodige ondersteuning aan de leerling kan bieden.

ADVIES

in het geding tussen:

de heer A en mevrouw A, wonende te O, verzoekers,

en

de Stichting B, gevestigd te P, het bevoegd gezag van het C te O, verweerder.

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 7 november 2016, hebben verzoekers aan de Commissie een geschil voorgelegd over de beslissing van verweerder van 11 oktober 2016 om hun zoon D te verwijderen van het C te O (hierna: de school).

Verweerder heeft op 24 november 2016 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 1 december 2016 te Utrecht.

Verzoekers zijn ter zitting verschenen.

Namens verweerder waren aanwezig ter zitting de heer E en de heer F, respectievelijk rector en plaatsvervangend rector van de school.

Namens het Samenwerkingsverband G, gevestigd te P, was ter zitting aanwezig de heer H, beleidsmedewerker.

DE FEITEN

1. Verzoekers zijn de ouders van D. D is geboren op 26 februari 2003. D heeft bijna volledig regulier basisonderwijs gevolgd. Het laatste gedeelte van groep 8 heeft hij speciaal onderwijs gevolgd op I te P.
2. Het door I opgestelde ontwikkelingsperspectief (opp) van december 2014 vermeldt dat als leerroute voor schooljaar 2015-2016 vmbo-t passend is, mits er buiten school ingezet wordt op gerichte behandeling en wanneer de leerkracht onder andere duidelijkheid en structuur biedt, voorspelbaar is en positief bekrachtigt.
D's specifieke onderwijsbehoeften zijn als volgt beschreven:
D heeft behoefte aan een leerkracht die:
 - duidelijkheid en structuur biedt (situatie voorstructureren);
 - voorspelbaar is in handelen;
 - duidelijk is in wat hij van D verwacht;
 - nieuwe situaties die voor D angstig kunnen zijn met hem bespreekt;

- hem hoort en serieus neemt (D heeft regelmatig somatische klachten of denkt dat hij deze klachten heeft en kan hierdoor in paniek raken) maar die hem wel begrenst;
 - zichtbare emoties benoemt en hem helpt om te gaan met zijn boosheid;
 - positief bekrachtigt en D succeservaringen op laat doen.
3. I heeft voor D een verzoek om afgifte van een aanwijzing leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) voor het schooljaar 2015-2016 ingediend. Op 23 april 2015 heeft het samenwerkingsverband G (verder te noemen: het swv) deze aanwijzing toegekend.
 4. Op 16 oktober 2015 heeft de school D voor onbepaalde tijd geschorst en het J, een bovenscholse adviesvoorziening van het swv, ingelicht. Op 9 november 2015 is de situatie rondom D in het J besproken. Het advies van het J was een mediationgesprek tussen de school en verzoekers en een observatieperiode in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) voor D. Verzoekers zijn niet akkoord gegaan met observatie van D in het vso. Op 9 november 2015 heeft tevens een gesprek plaatsgevonden met verzoekers en de voorzitter van het College van Bestuur van de school.
 5. Na overleg op 30 november 2015 met verzoekers, I, het sociaal team en de leerplichtambtenaar is besloten tot een observatieperiode van vijftien weken op de school. Op 3 december 2015 hebben verzoekers, de zorgcoördinator en mevrouw K van L (vervangster van de zieke intern begeleider) afspraken gemaakt over de terugkeer van D die tot dat moment thuis zat. Voor een proefperiode van 15 weken zou de school intensieve begeleiding inzetten. Als D gedurende deze periode voldoende groei zou doormaken, zou de periode dat hij onderwijs volgt, kunnen worden verlengd.
 6. Op 17 juni 2016 heeft een groot overleg plaatsgevonden met verzoekers, de school, de GGZ en L (een organisatie die begeleiding, advies, training en coaching aan jongeren, ouders en onderwijsinstellingen geeft). Daarna is D opnieuw besproken in het J en is het advies gegeven voor een vervolgplek binnen het vso en het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring (tlv).
 7. Op 28 juni 2016 heeft de school een tlv-vso aangevraagd voor D en op 31 augustus 2016 heeft het swv deze aanvraag toegekend.
 8. Op 5 september 2016 hebben ouders en de school gesproken over de tlv en mogelijke vso-scholen.
 9. Bij brief van 12 september 2016 heeft verweerder aan verzoekers meegedeeld dat hij voornemens is om D te verwijderen van de school. D is daarbij geschorst tot aan zijn definitieve verwijdering. Tijdens zijn schorsing mocht D in de time out ruimte op de school verblijven. Hij kon daar opdrachten en toetsen maken.
 10. Verzoekers hebben D vervolgens ziek gemeld.
 11. Bij brief van 11 oktober 2016 heeft verweerder verzoekers meegedeeld dat hij tot definitieve verwijdering van D zal overgaan.

STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekers

I heeft bij het verlaten van de basisschool duidelijk aangegeven dat regulier voortgezet onderwijs (met lwoo) het meest passend is voor D. De school heeft bij de aanmelding te kennen gegeven dat

zij in staat was om aan de begeleidingsvraag van D te voldoen. Verzoekers zijn het dan ook niet eens met het besluit tot verwijdering. D heeft op de school nooit een eerlijke kans gehad. Op de eerste kennismakingsdag is hij als enige al na twee uur naar huis gestuurd en vanaf het begin af aan waren er problemen met de mentor van D. Er zijn verschillende gesprekken geweest, maar de situatie veranderde niet. Vervolgens is D in oktober 2015 geschorst na een incident met een telefoon. Deze schorsing kwam voor een groot gedeelte voort uit een aanvaring tussen verzoeker en iemand van het secretariaat van de school. D mocht begin december 2015 terugkeren. Er waren toen een nieuwe mentor en een nieuwe intern begeleider. Mede daardoor ging het goed met D en de evaluaties waren positief. De afgesproken time-outplek veranderde echter al snel in de plek waar D voor straf naar toe moest. Het heen-en-weer-schrift werkte prima, maar werd al snel niet meer ingevuld of alleen als verzoekers daar om vroegen. Eind april was er een eindevaluatie en verzoekers hebben toen duidelijk gevraagd of zij op zoek moesten naar een andere school. De school was echter zeer positief. Verzoekers waren dan ook verbaasd toen zij na een paniekaanval van D een paar weken later te horen kregen dat hij toch niet kon blijven. De school heeft voorvallen verzonnen om maar te kunnen onderbouwen dat D niet te handhaven was. Ondanks alles is D er in geslaagd om over te gaan naar 2 vmbo T. De arts van D heeft geadviseerd het medicijngebruik voor ADHD te stoppen, omdat zij geen ADHD bij D constateerde. D heeft zonder medicatie goed gefunctioneerd op school. D heeft tevens de afgesproken therapie voor agressieregulatie gevolgd. Ten aanzien van het opp hebben verzoekers gevraagd om aanpassingen. Die zijn niet doorgevoerd in het opp, alleen maar toegevoegd als de zienswijze van de ouders. Verzoekers hebben het bijgestelde opp moeten ondertekenen. Het opp moet van tafel, zo menen verzoekers. De door het swv aangeboden sluisklas is niet geschikt voor D. Hij zou daar in een koude loods alleen maar huiswerk maken.

Standpunt verweerder

Bij de overdracht van I naar het C was bekend dat D al langer met gedragsproblemen thuis kampt. Daarnaast heeft hij een temperamentvol karakter. Daarnaast blijkt uit het aanmeldingsformulier voor de toelaatbaarheid lwoo dat er bij I grote zorgen zijn over de manier waarop D omgaat met zijn emotieregulatie (angst, paniek). D is vanaf het eerste moment op de school begeleid door de intern begeleider. In mei 2015 is reeds een opp opgesteld. In september 2015 is er een startgesprek geweest met de ouders, de mentor en intern begeleider. Daar zijn een aantal afspraken gemaakt: 1) de ouders vragen een nieuw intelligentie-onderzoek aan bij M, 2) de ouders krijgen opvoedondersteuning, 3) de ouders gaan in gesprek met een arts over medicatie voor D voor ADHD en angststoornis en 4) de ouders melden D aan voor agressieregulatietherapie. In het opp wordt een aantal doelen afgesproken en ouders gaan hiermee akkoord. Vanaf de start van het schooljaar in 2015 was er sprake van problematisch gedrag van D: clownesk gedrag, ernstige stresssituaties, fysieke confrontaties met docenten en scheldpartijen. Het gevolg daarvan was een gevoel van onveiligheid in de klas. In oktober 2015 heeft de school zich genoodzaakt gezien om D te schorsen en hem aan te melden bij het J. De aanleiding van de schorsing was gelegen in het feit dat D zich niet liet corrigeren door een docent, erg kwaad heeft gereageerd op een terechtwijzing en zich bedreigend naar een andere collega en later naar leerlingen heeft uitgelaten. Naar aanleiding van een groot overleg met ouders, I, het sociaal team en de leerplichtambtenaar heeft de school besloten om D een tweede kans te geven en D nog

intensiever te begeleiden. De zorgcoördinator werd mentor van D, er was regelmatig contact met de ouders met behulp van een heen-en-weer-schrift, er is een time-outplek gecreëerd en er zijn aanpassingen in het rooster gemaakt. De afspraak was dat een en ander geleidelijk zou worden afgebouwd om binnen het ondersteuningsprofiel van de school te komen. Daarnaast is er een externe deskundige van M ingeschakeld. Na aanvankelijke vooruitgang ging het gedrag van D na april 2016 weer achteruit zonder dat de school en de externe deskundige konden verklaren wat de oorzaak was dat D terugviel in zijn oude gedrag. D vertoonde toen opnieuw ernstig opstandig gedrag dat niet te corrigeren was. Er ontstonden onveilige situaties voor medeleerlingen en docenten. Na aanleiding van een groot overleg en advies van het J heeft de school een tlv voor vso aangevraagd en ook gekregen. Ondanks grote inspanningen was de school inmiddels handelingsverlegen. De verwijderingsprocedure is correct doorlopen, er is een toelaatbaarheidsverklaring en er is een vso-school bereid en in staat om D toe te laten (N). Ook de door verzoekers ingeschakelde Onderwijsconsulent heeft geconcludeerd dat D is aangewezen op voortgezet speciaal onderwijs.

INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

D's ondersteuningsbehoefte is groter dan dat de basisondersteuning die de school kan bieden. Er is een tlv voor D afgegeven en er is een passende plek voor D gevonden. Dat wordt door verzoekers echter niet zo ervaren. Het swv heeft een tussentijds aanbod gedaan voor een sluisklas. Dit is een klas in het gebouw van een vso-school. Deze klas wordt gebruikt als observatieplek. Verzoekers hebben echter geen gebruik gemaakt van dit aanbod.

OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Op grond van artikel 27c lid 2 sub b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) kunnen aan de Commissie geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling. Het geschil heeft hierop betrekking. Omdat het verzoek voorts tijdig is ingediend, is de Commissie bevoegd en is het verzoek ontvankelijk.

Verzoekers hebben niet gesteld dat er formele gebreken kleven aan het verwijderingsbesluit en die zijn de Commissie ook niet gebleken.

Als een school een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte wil verwijderen omdat de school niet meer in die ondersteuningsbehoefte kan voorzien, toetst de Commissie of er deugdelijk onderzoek is gedaan naar het ontwikkelingsperspectief, naar de voor de school nog resterende begeleidingsmogelijkheden en of een andere school bereid en in staat is de leerling toe te laten.

Op grond van artikel 26 lid 1 WVO stelt het bevoegd gezag voor een leerling die extra ondersteuning behoeft een ontwikkelingsperspectief (opp) vast. Nog voordat D op de school begon is een opp vastgesteld. Als verwachte uitstroombestemming is vermeld dat D binnen het

reguliere onderwijs zijn vmbo-t diploma kan halen. In het opp zijn de onderwijsbehoeften van D genoemd zoals vermeld onder punt 3 bij de feiten. Er zijn vijf doelen opgesteld voor het leerjaar 2015/2016. Verzoekers waren het eens met de inhoud van dit opp. D is op basis van zijn lwoo-aanwijzing geplaatst in een klas met maximaal 18 leerlingen.

Het opp is gedurende het schooljaar 2015-2016 regelmatig geëvalueerd met name na december 2015 toen D voor een periode van vijftien weken op de school geobserveerd werd. Daarnaast zijn de ontwikkelingen door het jaar heen besproken in het J en aan het einde ook in een groot overleg, waarbij ook externe hulpverleners betrokken waren. Verzoekers en verweerder hebben uit de evaluatie van het groot overleg van 17 juni 2016 verschillende conclusies getrokken. Voor de school was duidelijk dat zij geen mogelijkheden meer had om D de begeleiding te bieden die hij nodig heeft, verzoekers zagen nog wel mogelijkheden en schreven de terugval van D na april 2016 ook toe aan de in hun ogen beperkte begeleiding door de school. Hoewel dus verschil van mening bestaat over de effecten van de begeleiding, komt de Commissie tot de conclusie dat het ontwikkelingsperspectief leidend is geweest bij de begeleiding van D gedurende het schooljaar 2015-2016.

De school heeft, daarin gesteund door het J, geconcludeerd dat haar mogelijkheden om D te begeleiden waren uitgeput. Aan deze conclusie heeft de school voornamelijk ten grondslag gelegd dat het gedrag van D leidde tot onveilige situaties voor leerlingen en docenten. Hoewel de Commissie er niet aan twijfelt dat D ongewenst gedrag vertoonde, heeft verweerder de conclusie dat het als gevolg van dat gedrag voor de school niet langer mogelijk was D te begeleiden naar het oordeel van de Commissie onvoldoende onderbouwd. Enerzijds is het gedrag van D in vrij algemene termen beschreven en wordt daaruit niet duidelijk waarom de veiligheid op de school als gevolg daarvan gevaar liep. Anderzijds is uit het dossier en het verhandelde ter zitting niet duidelijk geworden op welke wijze de school de haar ten dienste staande instrumenten en middelen heeft ingezet bij de begeleiding van D. De Commissie wijst er in dat verband op dat het swv geen arrangementen aanbiedt, maar de middelen voor extra ondersteuning rechtstreeks aan de schoolbesturen ter beschikking stelt, terwijl voor D ook lwoo-middelen waren toegekend. Uit het bieden van een time-out-plek, het inzetten van een heen-en-weer-schrift, uitgebreide toegang tot de mentor en het voeren van overleg in het J kan naar het oordeel van de Commissie niet de conclusie worden getrokken dat het scala aan instrumenten, dat de school ter beschikking stond, was uitgeput. Dat verweerder na de terugval van D in april/mei 2016 niet onmiddellijk paraat had op welke wijze men verder zou moeten, is te begrijpen. Het had in die situatie voor de hand gelegen om in samenspraak met verzoekers nader onderzoek te laten verrichten naar de oorzaak van die terugval. In plaats daarvan heeft verweerder er echter voor gekozen om te grijpen naar het meest vérgaande middel dat een school ter beschikking staat, te weten verwijdering van de leerling. De Commissie begrijpt niet goed waarom deze weg van nader onderzoek niet gekozen is nu dit ook werd voorgesteld door de vervanger van de interne begeleider in de tussentijds evaluatie in mei 2016. Aldus is de Commissie van oordeel dat niet voldaan is aan het vereiste dat gebleken moet zijn dat de school niet meer beschikte over mogelijkheden om D te begeleiden. Tot deze conclusie kan pas worden gekomen als duidelijker in kaart is gebracht welke factoren D belemmeren bij het bezoeken van de school – en die hebben geleid tot de terugval na april 2016 – en welke middelen de school ten dienste staan bij de begeleiding van D. Nu verweerder dat tot op heden in onvoldoende mate heeft gedaan, is de

Commissie van oordeel dat het bezwaar tegen de verwijdering van D gegrond is. Of de scholen, die zich bereid hebben verklaard D in te schrijven, passend zijn, kan gelet op het vorenstaande op dit moment in het midden blijven.

Ten overvloede overweegt de Commissie dat het denkbaar is dat zowel verzoekers als de school het ongewenst vinden dat D de school op reguliere wijze blijft bezoeken zolang er onduidelijkheid is over zijn verdere schoolloopbaan. De Commissie beveelt voor dat geval aan om ervoor zorg te dragen dat D regelmatig schoolwerk ontvangt en maakt. Verzoekers hebben aangegeven dat het mogelijk gewenst is om D op een niveau lager te begeleiden, hetgeen de Commissie de school – mede gelet op de bij aanvang van de opleiding al bestaande achterstand in begrijpend lezen – nadrukkelijk in overweging geeft.

oordeel

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond.

advies

De Commissie adviseert verweerder om het bieden van onderwijs aan D weer ter hand te nemen.

Aldus gedaan te Utrecht op 12 januari 2017 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter, drs. W.D. Hajonides van der Meulen en drs. O. Meulenbeek, leden, in aanwezigheid van mr. W.A.C. van der Hek, secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. W.A.C. van der Hek
secretaris